

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Institucionalna i vaninstitucionalna politika		
Ciklus: III	Godina: -	Semestar: -	Broj ECTS kredita: -
Status: Izborni	Ukupan broj sati: - Predavanja: Vježbe: Istraživački rad: Samostalni rad studenata:		
Odgovorni nastavnik/ci	Prof. dr. Elvis Fejzić		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Cilj predmeta kompatibilan je sa sticanjem temeljnih spoznajnih uvida o političkim institucijama i organizacijama, konvencionalnim i novim akterima politike te, uz to, korespondira s izučavanjem kompliciranog karaktera policentrične politike, koja se u političkoj praksi realizira kroz institucionalne procedure – normirane ustavnim i zakonskim odredbama – i vaninstitucionalni politički aktivitet, čiji su nosioci nerijetko nepolitički, nedemokratski i nelegitimni akteri kooperativne politike. Teorijski okvir predmeta čini institucionalni i neoinstitucionalni pristup u politologiji, a na osnovu navedenih teorijskih paradigmi bit će prezentiran praktično-politički značaj političkih institucija i organizacija u doba globalizacije. S tim u vezi, bit će analizirana i identificirana stvarna uloga konvencionalnih aktera i kreatora politike – kao što su političke partije, političke institucije i birokratija – u demokratskim režimima vlasti, ali će biti detektiran i značaj novih aktera politike – koji ne sudjeluju u izbornom procesu i ne prolaze proceduru legitimacije – u kreiranju, predlaganju, donošenju i provođenju političkih odluka. Najznačajniji novi i vaninstitucionalni politički akteri u sferi praktične politike su različite interesne grupe, lobističke skupine, grupe za pritisak, civilno-društvene organizacije, socijalni pokreti u različitim sferama globalizirane politike, organizacije krupnog kapitala i multinacionalne korporacije. Iako navedeni vaninstitucionalni akteri politike nemaju atribucije institucionalnih aktera vlasti – jer ne posjeduju demokratski potencijal niti sudjeluju u izbornom takmičenju – oni različitim instrumentima i metodama ostvaruju ogroman i vrlo djelatan uticaj na politički proces demokratskih država.</p>		
Tematske jedinice:	Teorijska poimanja institucionalne i vaninstitucionalne politike Institucionalni pristup u politologiji		

<i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	Državne institucije i političke partije Političke institucije i birokratija Policentrična politika i upravljanje Upravljanje na više nivoa Subnacionalna politika i vlast Privatizirano upravljanje i vaninstitucionalna politika Akteri kapitala i državna vlast Civilno-društveni akteri i politika Antiglobalizacijski i alterglobalizacijski pokreti Demokratija bez legitimiteta: lobiranje i deregulacija						
Ishodi učenja:	Znanje: nakon uspješnog završetka nastave i provjera znanja studenti će moći razumjeti pojmovne, koncepcijske i teorijske razlike između institucionalne i vaninstitucionalne politike. Vještine: studenti će biti u stanju da detektiraju i prepoznaju suštinske uloge aktera institucionalne i vaninstitucionalne politike u doba globalizacije, ali moći će i evaluirati efekte njihove policentrične vladavine. Kompetencije: studenti će biti adekvatno osposobljeni da kontekstualiziraju stečeno znanje o institucionalnoj i vaninstitucionalnoj politici, ali moći će, uz to, i da ga primijene na nova naučna istraživanja i političke analize.						
Metode izvođenja nastave:	ex katedra 50 % tematske diskusije 50 %						
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<table border="0"> <tr> <td><u>Istraživački rad</u></td> <td>25% (max. 25 bodova)</td> </tr> <tr> <td><u>Participacija u diskusijama</u></td> <td>25% (max. 25 bodova)</td> </tr> <tr> <td><u>Završni ispit</u></td> <td>50% (max. 50 bodova)</td> </tr> </table>	<u>Istraživački rad</u>	25% (max. 25 bodova)	<u>Participacija u diskusijama</u>	25% (max. 25 bodova)	<u>Završni ispit</u>	50% (max. 50 bodova)
<u>Istraživački rad</u>	25% (max. 25 bodova)						
<u>Participacija u diskusijama</u>	25% (max. 25 bodova)						
<u>Završni ispit</u>	50% (max. 50 bodova)						
Literatura²:	Obavezna: 1. Beck, Ulrich (2003). <i>Šta je globalizacija?: zablude globalizma-odgovori na globalizaciju</i> . Zagreb: Vizura. 2. Bennett, A. Leroy; Oliver, K. James (2003). <i>Međunarodne organizacije</i> . Zagreb: Politička kultura. 3. Beyme, Klaus von (2002). <i>Transformacija političkih stranaka: od narodnih do profesionaliziranih biračkih stranaka</i> . Zagreb: Fakultet političkih znanosti. 4. Fejzić, Elvis (2016). <i>Transformacija upravljanja državom: korporacijski imperijalizam na djelu</i> . Sarajevo: Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu. 5. Fejzić, Elvis (2017). <i>Vlast, građanstvo i sloboda: od političke kontingencije do transformacije političkog</i> , Sarajevo: časopis Pregled, god. 58, br. 3, str. 101-118.						

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st. 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo.

6. Grubačić, Andrej (2003). *Globalizacija nepristajanja*. Novi Sad: Svetovi.
7. Hague, Rod; Harrop, Martin (2014). *Uporedna vladavina i politika: uvod*. Beograd: Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu.
8. Lane, Jan-Erik (2012). *Državno upravljanje: razmatranje modela javne uprave i javnog upravljanja*. Beograd: Službeni glasnik.
9. Prelot, Marcel (2002). *Političke institucije*. Zagreb: Politička kultura.
10. Olson, Mancur (2009). *Logika kolektivnog djelovanja: javna dobra i teorija skupina*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti.
11. Ougaard, Morten (2004). *Political Globalization: State, Power and Social forces*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
12. Pavlović, Vukašin (2006). *Društveni pokreti i promene*. Beograd: Službeni glasnik.
13. Peters, B. Guy (2007). *Institucionalna teorija u političkoj znanosti: novi institucionalizam*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti.
14. Piattoni, Simona (2010). *The Theory of Multi-Level Governance: Conceptual, Empirical, and Normative Challenges*. Oxford: Oxford University Press.
15. Prpić, Ivan, ur. (2004). *Globalizacija i demokracija*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

Dopunska:

1. Bobbio, Norberto (1998). *Desnica i ljevica: razlozi i značenja jednog političkog razlikovanja*. Split: Feral Tribune.
2. De Džordž, Ričard T. (2003). *Poslovna etika*. Beograd: Filip Višnjić.
3. Đorđević, Snežana (2002). *Renesansa lokalne vlasti*. Beograd: Fakultet političkih nauka.
4. Fejzić, Elvis (2017). *Građanska neposlušnost u demokratskim državama: emancipatorske intencije i praktična ograničenja*, Sarajevo: časopis Uprava, god. 8, br. 2, str. 93-108.
5. Grejam, Dankli (2005). *Slobodna trgovina: mit, stvarnosti alternative*. Novi Sad: Svetovi.
6. Harvey, David (2013). *Kratka povijest neoliberalizma*. Zagreb: V.B.Z.
7. Krugman, Paul (2010). *Savjest liberala: s autorovim predgovorom o aktualnim pitanjima*. Zagreb: Algoritam.
8. Meyer, Thomas (2003). *Transformacija političkoga*. Zagreb: Politička kultura.

9. Monks, Robert A.G.; Minow, Nell (2004). *Corporate Governance: Third Edition*. Malden, Oxford, Carlton: Blackwell Publishing.
10. Nace, Ted (2003). *Gangs of America: The Rise of Corporate Power and the Disabling of Democracy*. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers.
11. Nancy, Jean-Luc (2004). *Stvaranje svijeta i mondijalizacija*. Zagreb: Jesenski i Turk.
12. Nušić, Olja; Veličković, Dušan, ur. (2003). *Glokalni svet: osam oglada o globalizaciji*. Beograd: Alexandria Press i Nova srpska politička misao.
13. Ralston Sol, Džon (2011). *Propast globalizma i preoblikovanje sveta*. Beograd: Arhipelag.
14. Sassen, Saskia (2004). *Gubitak suvereniteta? Suverenitet u doba globalizacije*. Beograd: Beogradski krug.
15. Šolte, Jan Art (2009). *Globalizacija: kritički uvod*. Podgorica: CID.
16. Volin, Šeldon S. (2007). *Politika i vizija*. Beograd: Filip Višnjić, Službeni glasnik.
17. Zgodić, Esad (2020). *Naučnici i upravljanje državom: O scijentokratiji i scijentizaciji javnih politika: Knj. 1., Knj. 2., Knj. 3.* Sarajevo: Slovo bosansko.